

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1721. usque ad annum 1724

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1783

VD18 90119304

§. 35. Comaclensis Urbs a Carolo VI. Imperatore sacræ Sedi restituta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67596](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67596)

Sæc. XVIII.
A.C. 1724.

§. XXXV.

*Comaclensis Urbs sacræ Sedis
restituta.*

*Hist. cont.
Chron. l. 17.
pag. 826.*

Interea inter Pontificem & Carolum
Cæsarem circa Comaclensem Urbem
Viennæ crebra ultro citroque agitata
tur consilia: Hanc civitatem Papa nec
modo restitui, sed etiam expensas &
damna a Cæsareis copiis in Pontificia
ditione hybernantibus illata resarci-
petebat: Cæsarei vero belli necessi-
tatem, repudiatam a Papa concordiam
super militum hybernis Stationibus
tam, & censuras contra Commissarios
Cæsareosque milites vibratas oppo-
bant: In hujus rei argumentum pro-
ducebatur diploma gloriose recorda-
sephi I. Imperatoris die vigesima Septima
Junii Anno Christi millesimo septingentesimo
octavo publicatum, hujus tenoris:

„Compertum est nobis, novissima
„rumque temporum series demonstrat
„quam insigni cura, labore ac sumptibus
„hostes ex Italia ejecti sint, atque hinc
„libertas, quamvis Gallica labello
„cigaret, victricibus nostris fœderate
„que armis feliciter restituta, ut pro
„inde persuasi animo fuerimus, ne
„minem potuisse ex totius Italici Pro-

„ceribus reperiri, qui non esset gau- Sæc. XVIII.
 „dium propterea & condignum erga A. C. 1724.
 „nos amorem gratitudinemque testa-
 „turus. „

„Verum memorare nunc, haud abs-
 „que justo doloris sensu, cogimur, Mi-
 „nistros Curia Romanæ, seu alieni in-
 „stinctu genii, seu proprii qualiscunque
 „emolumenti fiducia, eo abreptos esse,
 „ut ausi fuerint, ad stuporem universi
 „& cum Reipublicæ Christianæ scan-
 „dalo, sæcularibus in rebus spiritualia
 „arma intentare, & scriptum typo im-
 „pressum in vulgus edere. „

„Nos habita declarationis præin-
 „sertæ, clausularumque ejus omnium
 „& singularum attenta considera-
 „tione, non possumus non graviter in-
 „ter cætera ex eo commoveri, quod
 „antiquissima Nostra & Imperii Romani
 „in Italia, atque inde dependentia Du-
 „catus Mediolanensis jura in Parmam,
 „ac Placentiam, velint a Romana Cu-
 „ria per assertionem Dominii, quasi sibi
 „competentis, præsidenter convelli,
 „cum plena historiarum fide, & ipsis
 „investiturarum per Prædecessores No-
 „stros Romanorum Imperatores data-
 „rum tabulis aliisque actibus eviden-
 „tibus, in hunc usque diem constet,
 „directum, supremum & Majestaticum
 „Dominium in præfatam Parmam Pla-

R r 4 cen-

Sæc. XVIII. „centiamque, nonnisi Nobis sacroque
 A. C. 1724. „Romano Imperio competere, legi-
 „mosque Ducatus Mediolanensis Ple-
 „fessores desuper investiri. Ostendi pro-
 „fecto nequit, directum hoc & sum-
 „mum Dominium, reservatumque Ma-
 „staticum, ab ullo unquam Imper-
 „tore abdicatum esse, aut sine expressi-
 „ejusdem ac Imperii consensu a Duc-
 „bus Mediolanensibus abdicari, vel
 „vel transferri, multo minus a Cæ-
 „Romana valide usurpari, ab eave-
 „Duces Parmenses legitime recogno-
 „potuisse. Inuunt hoc plures histo-
 „rum libri & prolixè simul notant, que
 „hac in materia pro conservatione
 „rium Imperialium non interrupto
 „dine peracta sint. Neque latet publici
 „status peritos, quantopere Prædece-
 „ssores Nostri & speciatim Carolus quin-
 „tus gloriosæ memoriæ, Cæsarea
 „Imperii Jura, non in Curriculo
 „solum, sed ultimæ etiam voluntatis
 „elogio, sit tuitus testatusque. Et
 „liunde fat liquet, imperialia Jura
 „esse Imperio innexa, ut ab illo, sine totius
 „Imperii assensu nequaquam separari
 „multoque minus ab invito per Be-
 „las Pontificias, qualibuscunque
 „minum minis refertas, abstrahi,
 „separari queant.,

„Irritus idcirco labor fuit, & vix Sæc. XVIII.
 „non explosione dignus, quo allegati A. C. 1724.
 „in supra tacta declaratione Pontifices
 „Judicium in causa propria arrogare,
 „& ope Bullarum ejusmodi, jura ter-
 „ritiorum sibi asserere conati sunt. Nec
 „certe potest intelligi, quid in mentem
 „Romanæ venerit Curix, quando a
 „militia nostra bona Ecclesiæ invadi
 „scripsit, cum sciat aut scire saltem
 „debeat, nostra & Imperii esse feuda,
 „in quæ miles desperitus est, alimenta
 „quoque vitæ necessaria tantopere per
 „jus naturæ ac gentium privilegiata
 „haberi, ut possint etiam in territorio
 „neutrali tunc potissimum quæri fami-
 „que, cum sustentatio in propriam a len-
 „tis defensionem præsertim præservationemque
 „ab ulteriore hostili damno, & periculo
 „cedit, quales circumstantias in præsentibus
 „inveniri casu, & per Canones, leges,
 „rationemque status ad communia o-
 „nera ipsorum Clerum pro pace ac
 „libertate obligari stabilienda, nemo
 „est, qui non videat, præsertim illa in
 „Provincia, in qua & mos hujusmodi
 „antiquus circa Communionem tribu-
 „torum militarium servatur, & posses-
 „siones Cleri Parmensis tam amplæ
 „existunt, ut quartam Ducatus integri
 „partem pene exsuperent. Indignum
 „itaque Clericali felicitate est visum,
 Rr 5 „quod

Sæc. XVIII. „quod cum alii eguerint, ipsa tenide
 A. C. 1724. „tatem suam prodere, nec cum Laicis

„quamquam instanter a Commissario
 „nostro imperali sollicitata, nec ad
 „bulum quidem erogandum, concu-
 „rere voluerit, sed pertinaci suo retri-
 „ctarioque inhæserit proposito, quam-
 „vis ipse consensus Pontificius pro co-
 „lectis ad communem necessitatem uti-
 „litatemque conferendis, non sine
 „lustri reverentiæ nota in tractatu
 „dictum Commissarium nostrum
 „cluso, fuerit reservatus. „

„Quæ omnia & plura alia, quibus
 „tam provide ac juste ex parte nostræ
 „procedi placuit, adeo luculenta sint
 „nostræ æquitatis & muneris Cæsaris
 „legitime exerciti testimonia, ut et
 „quo Juris fonte acres istæ superius
 „positæ Censuræ spirituales confestim
 „profluxerint, dispicere haud quaquam
 „valeamus, fecimus quod nostra & im-
 „perii Jura postularunt, & eo quidem
 „modo fecimus, quem Constitutiones
 „Imperii, illarumque usus dictaverunt,
 „nec singularis etiam observantia, quæ
 „communem Christianitatis Patris
 „Sedemque Apostolicam extra partem
 „studia prosequimur, desiderare videtur
 „est, prout Cardinalis Grimaoni, negotiorum
 „tiationes complures, tum pro imp-
 „trando superfluo Pontificis assensu, tu

„ad remonstrandum auctoritatis Ec-
 „clesiasticæ, præpropere minus ac per-
 „peram adhibitæ, abusum, non uno
 „loco convincunt.,

Sæc. XVIII.
 A. C. 1724.

„Observamus exempla in simili col-
 „lectarum & onerum Ecclesiasticorum
 „genere, sed modo agendi prorsus di-
 „spari cum hostibus nostris, ut ut com-
 „munem Europæ libertatem infestanti-
 „bus, & nullo favore dignis, quibus
 „tamen a Romana Curia vel consensus
 „etiam sæpe contra fas ipsum præbetur
 „subito, vel ita indulgetur, conmi-
 „veturque, ut animositas contraria, qua
 „& Nos liberrime in conspectu totius
 „mundi impetitur, & aperta Nostra
 „ac imperii Jura passim verbis, typis,
 „factisque impugnantur, jam pridem
 „duriorem in Nobis motum excitasset,
 „nisi hunc innata bonitas Austriaca
 „& alia momenta intuitu sanctæ Ec-
 „clesiæ mollivissent. Et vellemus ad-
 „huc ulterius longanimitatem nostram,
 „etsi jam ab Origine Nostri Regiminis
 „Cæsarei sat laceffitam, lubenter ma-
 „nifestam reddere, si in omittendis
 „Nostrorum & Imperii jurium defen-
 „sionibus longior mora permessa foret,
 „possemusque erga Deum & posteros
 „de illa recte excusari, nunc autem,
 „cum in contrarium a lege Divina &
 „humana, recta ratione, gentium jure,
 „&

Sæc. XVIII. „& ex aliis Justitiæ pietatisque Prin-
 A. C. 1724. „cipiis moneamur. „

„Hinc omnibus istis, ac singulis
 „innixi, necnon juratæ Capitulationis
 „nostræ Constitutionumque imperia-
 „lium memores, adhibito Consilii-
 „rum nostrorum arcanorum, totiusque
 „Consilii Nostri imperialis ac Aulici con-
 „tinuo, consultis etiam extraneis pre-
 „stantibus Theologiæ Canonumque
 „legum civilium peritis, pro nobis
 „rum atque Imperii jurius tutela.

*Declaramus supra insertam sic dictam
 nullitatis declarationem, inanem, irritam
 & nullam simulque Excommunicationem in
 ea expressam aut si quæ alia hujusmodi pre-
 tenditur, aut pretendi potest, omnino pro
 invalida reputandam esse, eoque minus
 „hanc subsistere, quo evidentius pe-
 „tet, ejusdem requisita, (nimirum
 „peccatum mortale, contumaciam in
 „notabili errore, præviam personarum
 „citationem &c.) defecisse, ac desin-
 „cere, scriptumque Romanæ Curie
 „non ad defendendam hæreditatem Do-
 „mini, sed ad jura imperialia super Do-
 „catibus Parmæ & Placentiæ potius
 „usurpanda, tendere. „*

„Et cum juxta Sanctorum Patrum
 „Conciliorumque Mentem non illis
 „quibus, sed his, a quibus injuste inhi-
 „guntur, timendæ sint Censuræ, No-
 „Judic

„Judici omnis carnis, cordiumque scruta-
 „tatori, omnipotenti Deo, sicut & cui-
 „libet mortalium ab affectibus libero,
 „discernendum atque æstimandum re-
 „linquimus, quid oportuit de ploratu
 „Cleri sentire, qui tunc aures obtura-
 „tas habet, cum Nostri ac sacri Romani
 „Imperii hostes in Germanicis Italicis-
 „que Provinciis, imo in ipsis Pontifi-
 „cum ditonibus, Ministros Dei & Ec-
 „clesiæ pro libitu opprimunt, crude-
 „literque scrutant, in Nos vero &
 „Serenissimum ac potentissimum Prin-
 „cipem Dominum Carolum tertium Hi-
 „spaniarum Regem, ac adversus Nea-
 „politannum Regnum Sabaudicæque Du-
 „cem, tunc primum insurgit, cum No-
 „bis & justæ causæ nostræ tam pro-
 „spera affulserit sidera, ut ex hostilibus
 „prævalidisque manibus sit cum aliis
 „Italiæ oppressæ Partibus Neapolis &
 „Belgium prodigiose ereptum.„
 „Ad perpetuam præterea rei me-
 „moriam tenore præsentium declara-
 „mus, & efficacissime, quantum opus,
 „protestamur, nullum omnino Jus, &
 „multo minus directum supremumque
 „Dominium in Parmam & Placentiam
 „Sedi Romanæ a Nobis dimitti neque
 „dimitti posse, quin potius & omnia
 „& singula suprema Domina, quæ in
 „Prædecessorum nostrorum, nostrum-
 „que

Sæc. XVIII.
 A. C. 1724.

Sæc. XVIII. „que præjudicium usurpata sunt us-
 A. C. 1724. „quam, & adhuc usurpantur quocun-
 „que etiam nomine appellentur, No-
 „bis & Sacro Romano Imperio firmiter
 „reservamus, & confirmamus omni-
 „meliori forma ac modo, cunctas posses-
 „siones legitimas & prætensiones, ex-
 „ceptis iis, quæ ex magnanimitate &
 „Munificentia Cæsarea in antedictis
 „Sedem expressim translatae sunt, &
 „nullando, abolendo & cassando, &
 „que magis pro nullis, injustis ac
 „validis declarando, quo manifesta
 „per se corrui, quidquid Imperatoris
 „Majestati, clam palamve, auctoritate
 „propria subtractum est, aut etiam ab
 „Imperatore extra normam debitam
 „alienari nequit.,

„Solemniſſime & ſpeciatiſſime Romane
 „Curie contradicimus Curie præſentem
 „illam quoad jura tertiorum bonarum
 „temporalium poteſtatem, quam Bulla
 „Pontificiæ exercere præſumunt, cum
 „hæc, nec validæ hoc in genere ne-
 „receptæ ſint, quibuſcunq; inſignibus
 „tur nominibus, & Nos Romanumque
 „Imperium obligare non poſſint, de-
 „beantve, neque facultatem Nos ullam
 „admittamus, aut tolerare poſſimus,
 „in sæpe facta Curia, quæ caſſare ve
 „annullare conetur ea, quæ nos ve
 „muneris auctoritatiſve Noſtræ Cæſar-

Sæc. XVIII.
A. C. 1724.

„reæ disponimus ac ordinamus, nul-
„latenus dubitantes, quin conventus
„universus Imperii, ac omnes ejusdem
„Electores, Principes & Status Vasal-
„lique ac subditi, Consilio Nobis ac
„auxilio suo efficaci, ubi opus fuerit,
„& ordo rerum demandarit, sint actu-
„tum adsituri. „

„Iterato igitur, & deliberato animo,
„sanoque & maturo accedente consilio,
„atque ex plenitudine potestatis No-
„stræ Cæsareæ, hisce publice declara-
„mus, contradicimus, abolemus, cas-
„samus, & protestamur, & supra so-
„lemnissimo, quo potest fieri, pacto &
„modo, annullantes, & irritum inju-
„stumque decernentes, quidquid in læ-
„pius memorato superiore scripto quoad
„formam ac materiam in præjudicium
„Nostrorum & sacri Romani Imperii
„jurium, vel etiam contra Nostros Mi-
„nistros, Commissarios, milites, vel
„alios quoscunque, exprimitur, aut
„intellectum videri potest, inhibemus
„quoque omnibus ac singulis Ecclesia-
„sticis ac sæcularibus Nostri & imperii
„vasalis, Ministris ac subditis, sive in
„terris Ecclesiæ, sive in Ducatibus
„Parmæ aut Placentiæ, sive alibi exi-
„stentibus, sub gravissima Nostra & im-
„perii indignatione, omnium bonorum
„confiscatione, corporalique poena, ne
„quam

Sæc. XVII. I., quam rationem ejus, quod in 1724.
 A. C. 1724. ducto scripto continetur, in ulla re
 „habeant, sed districte mandamus, ut
 „Nostris jussibus, & Ordinationibus
 „constanter, & debite pareant, dum
 „vicissim protectionem Nostram Cle-
 „mentiamque Cæsaream fidelibus
 „obedientibus impertiri non intermi-
 „temus. Monituri idcirco etiam modo
 „debito Parmensem Ducem, ut nullum
 „aliud Dominium, quam Nostrum, &
 „dicti Regis Hispaniarum Fratris Nostrum
 „Charissimi, utpote legitimorum Do-
 „catas Mediolanensis respective Domi-
 „norum & Possessorum ratione Parma-
 „ac Placentiæ recognoscat, cum po-
 „tissimum etiam aliunde in propatulo
 „sit, quod respondere Nobis de Nostrum
 „& sacri Romani Imperii juribus
 „immerito teneatur.,

„Rogamus denique omnipotentem
 „& iustissimum Deum, ut ardentem
 „omnibus & sincerum honestæ fidei
 „perpetuæ pacis concordæque am-
 „rem iastillare, Nobismet autem largi-
 „gratiam dignetur, qua continuo
 „fortiter quæcunque ad Nos & sacrum
 „Imperium pertinent, tueri valeamus
 „cum submississima gratitudine totum
 „quod Cæsaris est, Divinæ Majestatis
 „acceptum ferentes, publicaque
 „declaratione, protestatione & re-
 „vata

Sæc. XVIII.
A. C. 1724.

„vatione repetita profitentes, circa
 „temporalia Imperii bona & Jura nihil
 „alteri cuipiam, nisi quod expresso
 „Prædecessorum Nostrorum & Imperii
 „consensu munitam est, atque in specie
 „nullum dicti Imperii Dominium tem-
 „porale supremum legitime unquam
 „competere, afferi aut vindicari posse,
 „iis omnibus ac singulis, quæ secus
 „facta sunt aut reputantur, hisce pro
 „nunc & ex tunc & pro tunc, ut ex
 „nunc, ac futuris æternum temporibus,
 „quam fieri potest solemnissime, gra-
 „vissime, firmissimeque contradicentes,
 „vigore diplomatis hujus Manu Nostra
 „subscripti, & Sigillo Nostro Cæsareo
 „muniti, quod dabatur in civitate No-
 „stra Viennæ, die vigesima sexta Men-
 „sis Junii anno Domini millesimo septin-
 „gentesimo octavo, Regnorum nostro-
 „rum Romani decimo nono, Hunga-
 „rici vigesimo primo, Bohemici vero
 „quarto.,

Hujus diplomatis memoria tam
 molesta acciderat summo Pontifici, ut
 plagam tenui admodum cicatrice ob-
 ductam refricari veritus, ad compo-
 nendam hanc litem faciliores præbe-
 ret aures, ipsumque Cæsaris animum
 ad sua vota propensorem redderet.
 Igitur utrinque conventum, ut Caro-
 lus Imperator Urbem Comaclensem
 Hist. Eccles. Tom. LXXI. Ss sacrae

Sæc. XVIII. sacræ Sedi quidem redderet, salvis ta-
A. C. 1724. men suis, Imperii & Mutinensis Ducis
 juribus in hanc civitatem, quibus hac
 conventionem nullatenus derogatum esset.
 Vicissim vero Pontifex missam face-
 ret octoginta aureorum millium sum-
 mam, quam a Cæsare petebat ob ex-
 pensas pro alendo Cæsareo milite in
 nupero bello factas: Insuper Pontifex
 Cæsari facultatem daret, ut ad repa-
 randa Hungariæ propugnacula Turcis
 finitima bis centies mille florenos ex
 Ecclesiasticorum bonis percipere pos-
 set. His articulis utrinque firmatis
 Comaclensis civitas cum annexis Ro-
 manæ Sedi restituta est.

§. XXXVI.

*Dissidium Innocentii XIII. Papæ cum
Lusitano Rege.*

Hist. Univ.
tom. 9.
Period. II.
c. 3. p. 411.
Vita Card.
Bich. t. 3.
pag. 17.

Vix hæc controversia cum Cæsare e-
 rat composita, cum inter eundem
 Papam & Joannem V. Lusitaniæ Re-
 gem dissensio suscitaretur, novum mo-
 lestiæ argumentum, cujus origo erat
 hæc: Jam ab anno hujus sæculi deci-
 mo Vincentius Bichius a Clemente XI.
 apud Lusitaniæ Aulam Nuntius de-
 cernebatur Apostolicus: Igitur una-
 cum Abbate Lucinio, quem Pontifex
 tanquam Internuntium Barcinonem ad
 Caro-